

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

EGZAMIN MATURALNY Z FIZYKI I ASTRONOMII

POZIOM ROZSZERZONY

CZERWIEC 2012

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 15 stron (zadania 1 – 6). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. W rozwiązaniach zadań rachunkowych przedstaw tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętaj o jednostkach.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Podczas egzaminu możesz korzystać z karty wybranych wzorów i stałych fizycznych, linijki oraz kalkulatora.
8. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
150 minut**

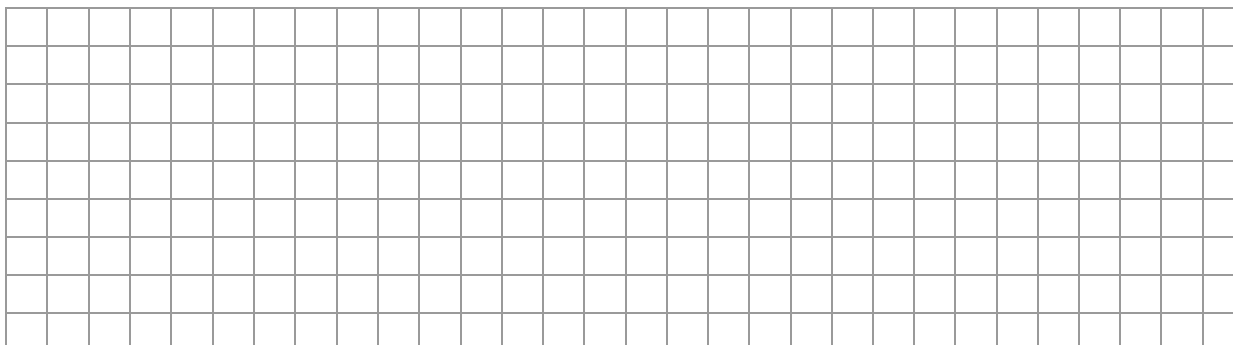
**Liczba punktów
do uzyskania: 60**

MFA-R1_1P-123

Zadanie 1.4 (2 pkt)

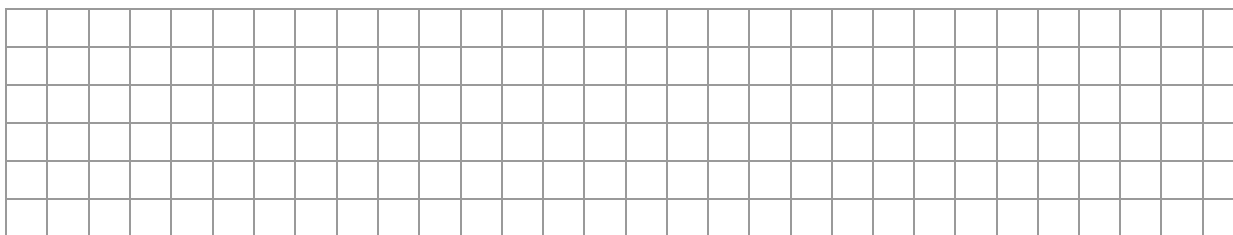
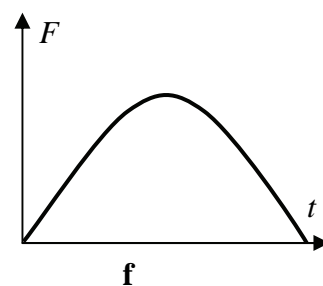
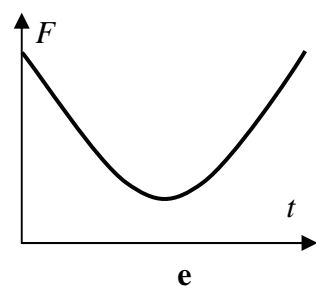
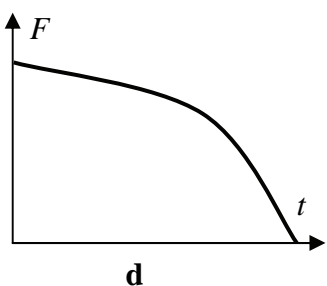
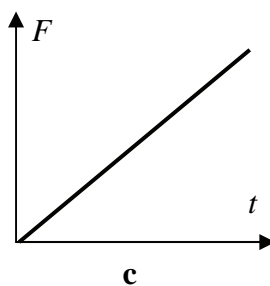
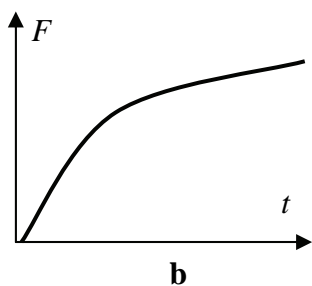
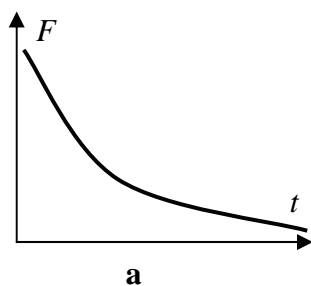
Zakładając, że tuż przed uderzeniem o podłogę wartość prędkości piłki wynosiła 5,5 m/s, a tuż po odbiciu wynosiła 4,5 m/s, oraz wiedząc, że odbicie trwało 0,002 s, oblicz średnią siłę oddziaływania piłki na podłogę podczas odbicia.

Zadanie 1.5 (2 pkt)

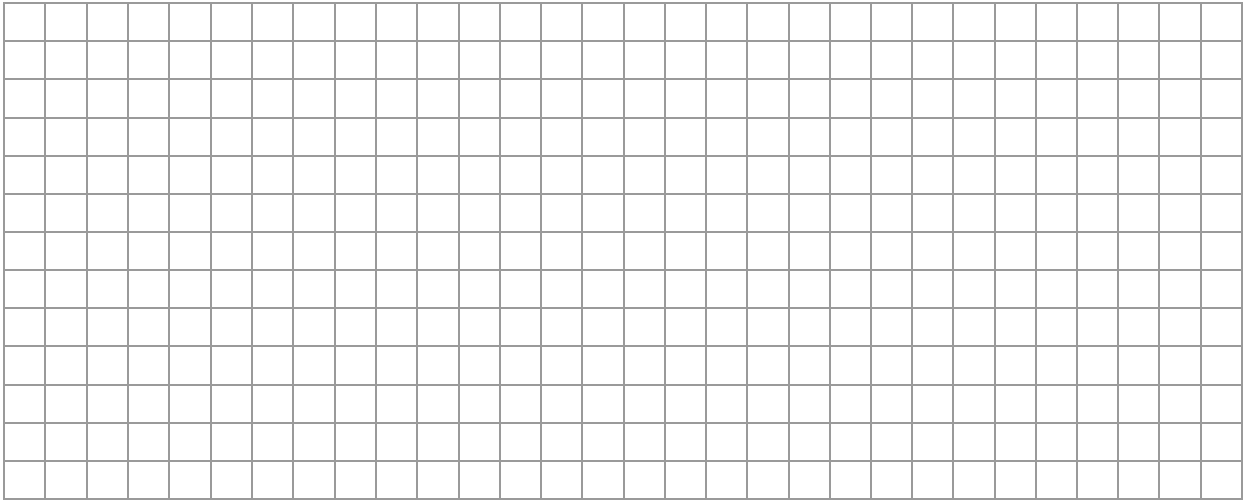
- a) Który z przedstawionych niżej wykresów zależności siły oddziaływania piłki na podłogę od czasu może odpowiadać rzeczywistości? Podkreśl właściwy wykres.
b) Nazwij zjawisko lub prawo fizyczne decydujące o przebiegu zależności $F(t)$.

Wykresy obejmują cały przedział czasu, w ciągu którego piłka stykała się z podłogą.

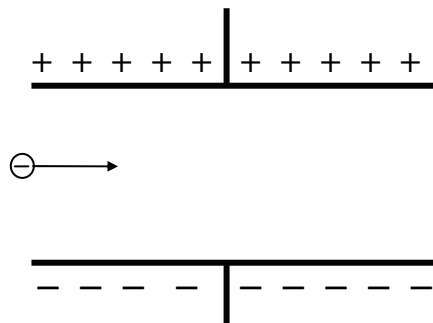
Zadanie 3.4 (2 pkt)

Dane są wartości siły działającej na elektron w kondensatorze $7 \cdot 10^{-16}$ N, oraz czasu przelotu elektronu przez kondensator $4,5 \cdot 10^{-9}$ s. Wykaż, wykonując odpowiednie obliczenia, że przy tych wartościach danych elektron nie trafi w żadną z okładek.

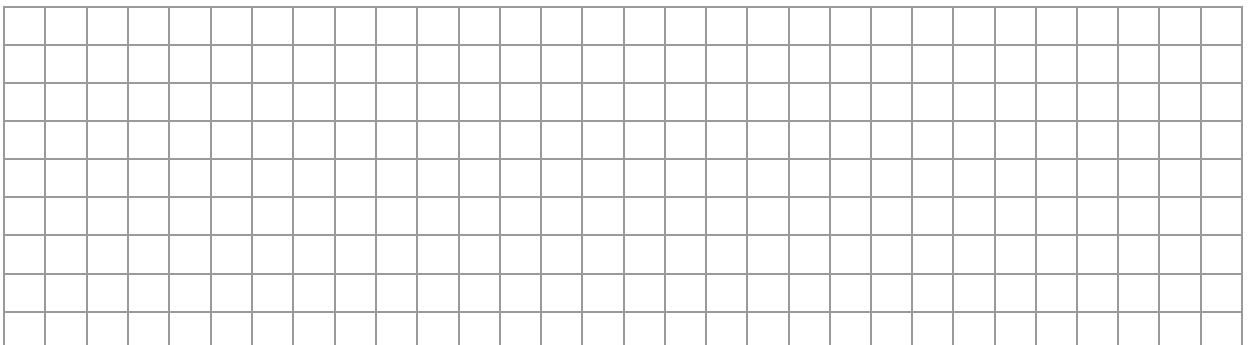
Zadanie 3.5 (2 pkt)

Wiedząc, że elektron nie trafi w żadną okładkę, starannie dorysuj na rysunku poniżej tor elektronu wewnątrz kondensatora i po wyjściu z niego.

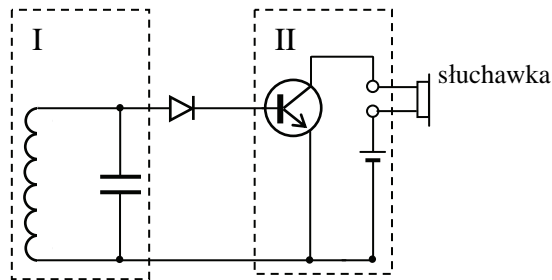
Zadanie 3.6 (2 pkt)

Oblicz długość fali de Broglie'a elektronów o prędkości $3 \cdot 10^7$ m/s i na tej podstawie wykaż, że w rozwiązaniach zadań 3.3-3.5 uwzględnienie falowych cech elektronu nie jest konieczne.

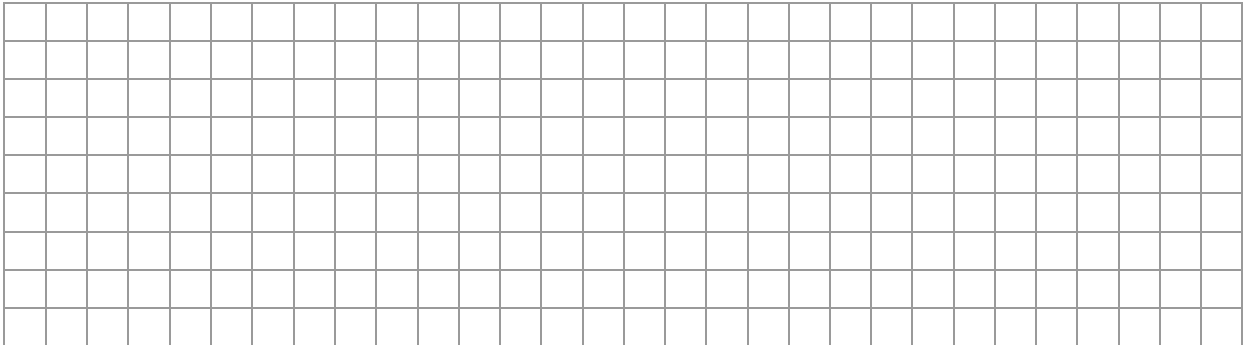

Zadanie 4. Prosty odbiornik radiowy (10 pkt)

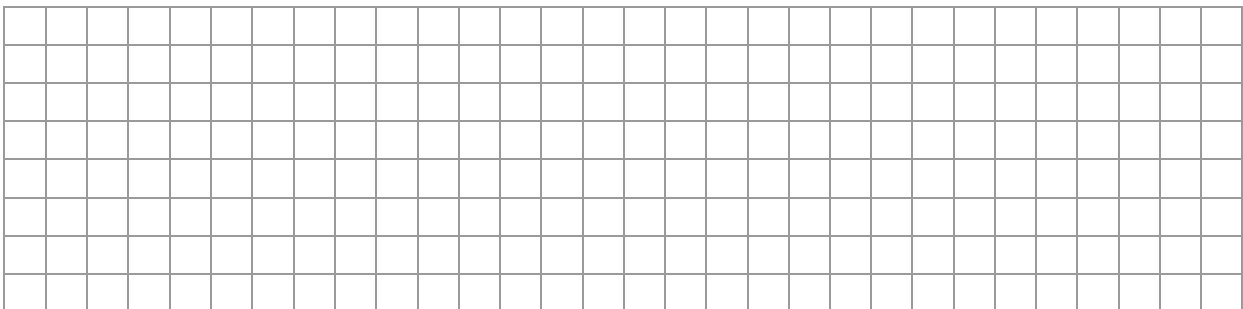
Umieszczony poniżej rysunek przedstawia uproszczony schemat obwodu odbiornika radiowego.

Zadanie 4.1 (2 pkt)

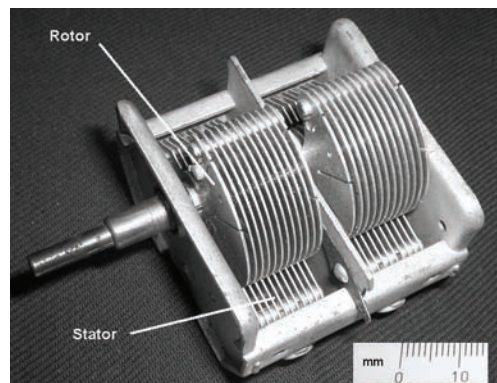
Obwiedziony linią przerywaną i oznaczony jako obszar I fragment schematu jest obwodem LC. Składa się ze zwojnicy (nawiniętej często na rdzeń z ferromagnetyka) oraz z kondensatora o odpowiednio dobranej pojemności. Radioodbiornik został zaprojektowany do odbioru stacji na falach długich o częstotliwości 225 kHz (Warszawa I). Oblicz indukcyjność cewki w obwodzie, jeżeli kondensator ma pojemność 450 pF.

Zadanie 4.2 (2 pkt)

Antena radiostacji nadającej program na falach długich o częstotliwości 225 kHz mogłaby być masztem o wysokości równej połowie długości fali. Oblicz wysokość takiego masztu.

Zadanie 4.3 (2 pkt)

Dostrojenie odbiornika do innej stacji nadawczej osiąga się dzięki zmianie pojemności kondensatora. Taki kondensator nastawny zawiera zestaw połączonych ze sobą płytek nieruchomych (stator) i zestaw połączonych ze sobą płytek ruchomych (rotor), który można wsuwać pomiędzy płytki nieruchome. Stator i rotor są od siebie elektrycznie odizolowane.

- a) Objaśnij, dlaczego stosuje się zestawy płytek zamiast płytek pojedynczych.
- b) Czy wsunięcie płytek ruchomych głębiej spowoduje zwiększenie, czy zmniejszenie pojemności kondensatora? Uzasadnij odpowiedź.

Zadanie 4.4 (1 pkt)

Symboldem oznaczono na schemacie obwodu tranzystor *npn*. Uzupełnij poniższe zdanie wybierając właściwy termin spośród następujących: *prostownika*, *wzmacniacza*, *zasilacza*, *rezonatora*, *transformatora*, *potencjometru*.

Obszar II pełni w odbiorniku funkcję

Zadanie 4.5 (1 pkt)

Wybierz i podkreśl poprawne zakończenie poniższego zdania.

Tranzystor *npn* jest zbudowany z:

trzech warstw półprzewodnika zawierających różne domieszki

bańki próżniowej z trzema elektrodami

dwoch płytek metalowych przedzielonych warstwą elektrolitu

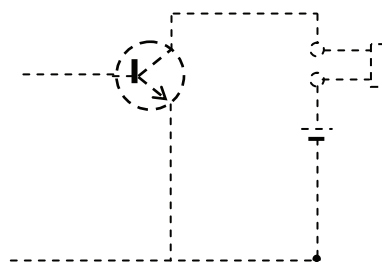
dwoch płytek metalowych przedzielonych warstwą izolatora

Zadanie 4.6 (2 pkt)

W odbiorniku zbudowanym według przedstawionego schematu nie ma możliwości regulacji natężenia prądu płynącego przez słuchawki.

- a) Napisz, jakim elementem należałoby uzupełnić schemat, aby wprowadzić tę regulację.

- b) Narysuj uzupełniony i zmodyfikowany obszar II schematu. Wykorzystane fragmenty rysunku poniżej zaznacz linią ciągłą.

Zadanie 6. Prędkość dźwięku (11 pkt)**Zadanie 6.1 (2 pkt)**

Fale świetlne i dźwiękowe mogą rozchodzić się w powietrzu.

a) Wybierz i zapisz w odpowiednich miejscach tabeli, jaki to jest rodzaj fali:

I – elektromagnetyczna/sprężysta, II – podłużna/poprzeczna.

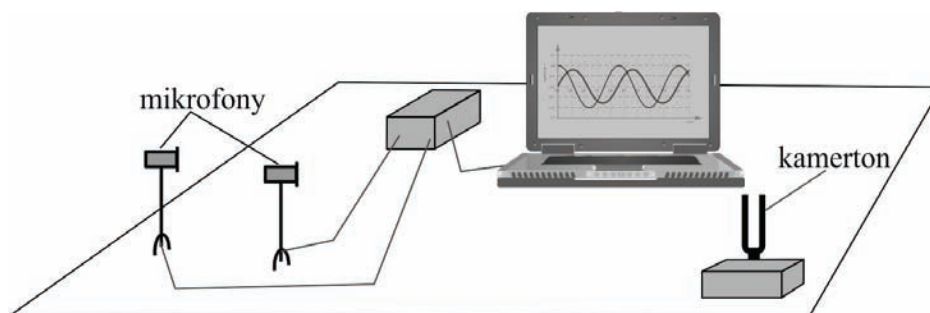
Fala	I	II
światło		
dźwięk		

b) Uzupełnij poniższe zdanie, wpisując *tylko fale świetlne* lub *tylko fale dźwiękowe* lub *fale świetlne i dźwiękowe* (oba rodzaje fal).

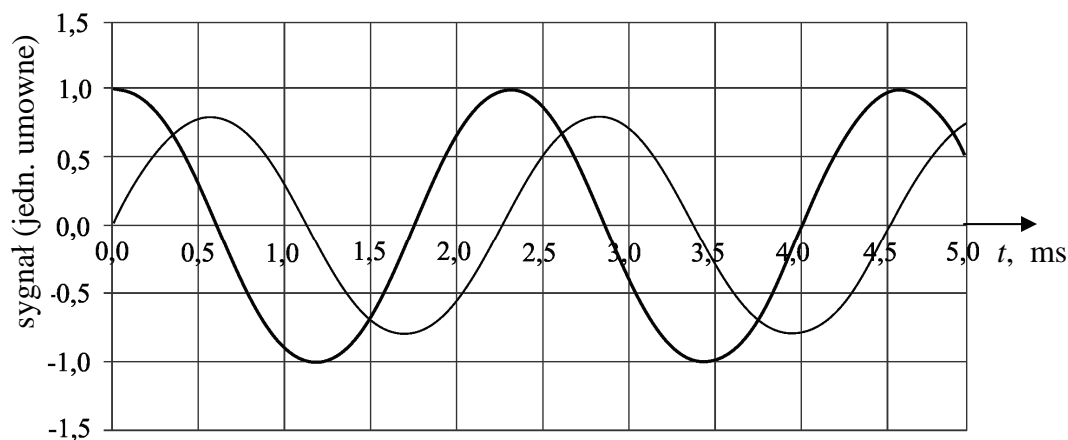
Spolaryzować można

Informacja do zadań 6.2 i 6.3

Wartość prędkości dźwięku w powietrzu można wyznaczyć posługując się zestawem jak na rysunku. Mikrofony rejestrują dźwięk kamertonu drgającego z częstotliwością 440 Hz.

Komputer wyświetla sygnał odbierany przez mikrofony, które położone są w odległościach 57 cm i 74 cm od kamertonu. Widok ekranu komputera pokazano poniżej.

Zadanie 6.2 (2 pkt)

Wiedząc, że prędkość dźwięku w powietrzu jest większa od 200 m/s, oblicz na podstawie podanych informacji wartość tej prędkości.

Zadanie 6.3 (2 pkt)

a) Oblicz stosunek amplitud sygnałów przedstawionych na ekranie komputera oraz stosunek odległości mikrofonów od kamertonu.

b) Mikrofony użyte w doświadczeniu mają jednakową czułość, a amplituda wytwarzanego przez nie sygnału elektrycznego jest proporcjonalna do amplitudy fali dźwiękowej. Na podstawie tych informacji oraz poprzednich obliczeń wybierz prawidłowe z poniższych twierdzeń i je podkreśl. Uzasadnij swój wybór.

Amplituda sygnału dźwiękowego jest odwrotnie proporcjonalna do odległości od źródła dźwięku.

Amplituda sygnału dźwiękowego jest odwrotnie proporcjonalna do kwadratu odległości od źródła dźwięku.

BRUDNOPIS